Hukuk Bölümü 2001/4 E., 2001/11 K.

- **BAKANLIK İŞLEMİNİN İPTALİ**
- **İŞ AKDİNİN FESHİ**
- **SAKAT İŞÇİ KADROSU İÇİN YAPILAN SINAVIN GEÇERSİZ SAYILMASI**

- 2247 S. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAK... [Madde 14]
- 2247 S. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAK... [Madde 15]
- 2247 S. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAK... [Madde 19]
- 2247 S. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAK... [Madde 27]
- 2577 S. İDARİ YARGILAMA USULÜ KANUNU [Madde 2]
- 5521 S. İŞ MAHKEMELERİ KANUNU [Madde 1]

"İçtihat Metni"

OLAY : Mardin İl Sağlık Müdürlüğü Sıtma Biriminde boş bulunan sakat işçi kadrosu için yapılan sınavı kazanan davacı, 16.12.1999 gününde işe başlatılmıştır.

Aynı sınavda başarısız olan kişinin şikayeti üzerine Sağlık Bakanlığı Başmüfettişince yapılan inceleme sonunda düzenlenen raporda: sınavın, işçi alımına ilişkin değil memur alımına ilişkin yönetmelik hükümlerine göre yapıldığından yasal olarak belirlenen usul ve esaslara uygun olmadığı ve hak ihlali doğduğu nedeniyle iptal edilerek yeniden yapılmasının zorunlu bulunduğu teklif edilmiş olup, Teftiş Kurulu Başkanlığınca da benimsenen bu teklife Bakan tarafından 3.4.2000 gününde olur verilmesi üzerine, Sağlık Bakanlığı Sıtma Savaşı Dairesi Başkanlığının, 27.4.2000 gün ve 308 sayılı, sınavın geçersiz olduğundan bahisle davacının iş akdinin feshedilmesi yolundaki tensip yazısı Bakanlık Makamınca uygun bulunmuştur.

Adıgeçen Daire Başkanlığının 1.5.2000 gün ve 207 sayılı yazısıyla, sözüedilen Bakanlık onayı gereğinin yerine getirilmesi hususunda Mardin Valiliği Sağlık Müdürlüğüne talimat verilmesi üzerine, davacının iş akdi 15.5.2000 tarihinden itibaren feshedilmiştir.

Davacı, iş akdinin sona erdirilmesine ilişkin 27.4.2000 gün ve 308 sayılı Bakanlık işleminin iptali istemiyle, 6.7.2000 gününde idari yargı yerinde dava açmıştır.

DİYARBAKIR İDARE MAHKEMESİ;

17.7.2000 gün ve E: 2000/647, K: 2000/588 sayı ile, 1475 sayılı İş Kanunu'nun 1. maddesine göre, bir hizmet akdine dayanılarak herhangi bir işte ücret karşılığı çalışan kişiye işçi denileceği; 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 1. maddesinde de, İş Kanununa göre işçi sayılan kimselerle, işveren arasında iş akdinden veya İş Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının iş mahkemeleri tarafından çözümleneceği hükmüne yer verildiği; olayda uyuşmazlığın, 1475 sayılı Yasaya göre işçi kadrosunda çalıştırılan davacının, sınavda yolsuzluk olduğu gerekçesiyle iş akdinin feshedilmesinden kaynaklandığının anlaşıldığı; bu duruma göre, işçi ve işveren arasında çıkan uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar, temyiz edilmeyerek kesinleşmiştir.

Bunun üzerine davacı, aynı istekle, 31.7.2000 gününde adli yargı yerinde dava açmıştır.

MARDİN ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ; (İŞ MAHKEMESİ SIFATIYLA) 29.11.2000 gün ve E: 2000/285, K: 2000/413 sayı ile, davacının iş akdinin feshinden dolayı tazminat ya da işe geri iadesini talep etmediği; dava dilekçesinde açıkça belirttiği üzere davacının, işinin feshine dair Sağlık Bakanlığının Mardin Sağlık Müdürlüğüne gönderdiği idari kararın iptalini istediği; dolayısıyla olayda idarenin haksız işleminin mevcut olduğu ve bu idari kararın iptali görevinin idari yargı yerine ait bulunduğu gerekçesiyle davanın görev nedeniyle reddine karar vermiş; bu karar, temyiz edilmeyerek kesinleşmiş olup, Mahkemece ayrıca karar kesinleştiğinde görev uyuşmazlığının giderilmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine karar verilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ali HÜNER'in Başkanlığında, Üyeler: Mahir Ersin GERMEÇ, Dr. Mustafa KILIÇOĞLU, Bekir AKSOYLU, Mustafa BİRDEN, Ertuğrul TAKA ve Dr. Serdar ÖZGÜLDÜR'ün katılımlarıyla yapılan 16.4.2001 günlü toplantısında, Raportör-Hakim İsa YEĞENOĞLU'nun davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mustafa EKİNCİ ile Danıştay Savcısı Emin Celalettin ÖZKAN'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki yazılı ve sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

USULE İLİŞKİN İNCELEME:

Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesi'nce verilen görevsizlik kararı üzerine kendine gelen davada Mardin Asliye Hukuk Mahkemesi'nce de görevsizlik kararı verilmesi nedeniyle, anılan Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş olup, hukuk alanında doğan bu uyuşmazlığın giderilmesi isteminin davanın taraflarınca ileri sürülmesi ve 15/b. maddesine göre de bu istem üzerine mahkemece dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesi gerekmekte iken, son görevsizlik kararını veren adli yargı yerince, ayrıca görevli merciin belirlenmesi için dosyanın re'sen gönderilmesi yolunda bir karar verilmiş olması karşısında, yargı mercilerinin Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurmalarını düzenleyen 19. madde kapsamında uyuşmazlık doğduğunun kabulü, gerek dava ekonomisine gerekse Uyuşmazlık Mahkemesi'nin kuruluş amacına uygun olacağından, başvuruda usule aykırılık görülmemiş ve esas inceleme yapılmasına oybirliği ile karar verilmiştir.

ESASA İLİŞKİN İNCELEME:

Dava, sakat işçi sınavının usulsüz olduğunun saptandığı nedeniyle davacının iş akdinin feshedilmesini öngören Bakanlık işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

Olayda, 16.12.1999 tarihinde işe başlatılan davacı ile davalı idare arasında, 1475 sayılı İş Kanunu kapsamına giren bir işçi-işveren ilişkisinin kurulduğu ve iş akdine dayanan bu ilişkinin özel hukuk hükümlerine tabi olduğu tartışmasız ise de; görev uyuşmazlığına konu edilen davada, iş akdinden ya da İş Kanunu'ndan doğan bir hak talep edilmediği gibi, idarece gösterilen neden de İş Kanunu'nda belirtilen fesih nedenlerinden biri olmadığından, ortada 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu kapsamında bir uyuşmazlık bulunduğundan sözedilemez.

Öte yandan, kamu kurum ve kuruluşlarınca daimi kadrolara işçi alınırken, "Kamu Kurum Ve Kuruluşlarının Daimi Kadrolarına İlk Defa

İşçi Olarak Alınacaklar Hakkında Uygulanacak Sınav Yönetmeliği"nde öngörülen sınav kurulunun oluşturulması, sınavın ilanı ve yapılması gibi.. idari usul ve esaslara uyulması, bir idare hukuku ilkesi olan idarede kanunilik ilkesinin gereğidir.

Buna göre, sözleşme yapılmadan önceki idari aşama olan sınav işlemleri üzerinde yapılan müfettiş incelemesi sonucunda sınavın iptal edilmesi nedeniyle davacının iş akdinin feshedilmesini öngören Bakanlık işlemi, kamu gücüne dayalı, re'sen ve tek yanlı olarak tesis edilen bir idari işlem niteliğini taşımaktadır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İdari Dava Türleri Ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı" başlığını taşıyan 2. maddesinin değişik (1/a). bendine göre, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davalarının idari davalardan olduğu ve görüm ve çözümünün idari yargı yerlerinin görevine girdiği tartışmasızdır.

Belirtilen duruma göre ve olayda idari nitelik taşıyan Bakanlık işleminin iptali istemiyle dava açılmış olması karşısında, iptal davasının görüm ve çözümünde idari yargı yeri görevli olduğundan, Mardin Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesi kapsamında görülen başvurusunun kabulü ile Diyarbakır İdare Mahkemesi'nce verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmektedir.

SONUÇ : Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Mardin Asliye Hukuk Mahkemesi'nin (İş Mahkemesi sıfatıyla) 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesi kapsamında görülen başvurusunun KABULÜ ile, Diyarbakır İdare Mahkemesi'nin 17.7.2000 gün ve E: 2000/647, K: 2000/588 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 16.4.2001 gününde KESİN OLARAK OYBİRLİĞİ İLE karar verildi.